

ДОБ'ЄМОСЬ ТРУДОВИХ УСПІХІВ НА КОЛГОСПІХ ЛАНАХ!

ВИКОНАЄМО З ЧЕСТЮ!

«П'яний запах широкого степу, шелест сухого кукурудзяного листя, високе синє-синє небо і чудовий, бадьорий настрій. Ось що нам вміть згадається, коли запиataють нас по приїзді про наше життя в колгоспі. А після цієї самої першої згадки пройдуть перед нашими очима дні, які здружили наш великий колектив, дні веселих пісень і радісної натхненої праці».

Так писали в редакцію «За наукові кадри» студенти час свого перебування минулого року в колгоспі. Добре писали. Праця в нашій країні почесна. Це перша перевірка на звання людини. Вона виховує, згуртує, надає натхнення. І сьогодні, коли в світлі рішень червневого Пленуму ЦК КПРС ми знову говоримо про виховання радянської людини, працю, трудове виховання встає на весь згіст. Ідея зрілість, наполегливість і витримка — все це перевіряється в праці.

Сьогодні студенти нашого університету знову виїжджають на колгоспні поля, щоб допомогти в збиранні врожаю. Старшокурсники давно ждали цього дня — ім це не вперше. Хороші традиції склались у нас: перше, ніж серйозно взявшись за навчання, потрібно попроцювати там, де створюються матеріальні блага, потрібно побачити і відчути, як одержують хліб. Є і досвід. Студенти не тільки добре працюють, вони виховують в собі здібності організаторів, вожаків змагання, застрільників в культурному відпочинку трудящих села.

Багато колгоспників Іванівського, Савранського районів пам'ятують веселі концерти філологів і істориків, вечори зустрічей з молоддю села, яскраві бойові листівки, а також лекції студентів і викладачів.

Ініціатива філологів, які кинули клич про дострокове виконання завдання, була підхоплена всіма студентами. А окремі групи, як, наприклад, студентська ланка В. Луки (колишній I рос.), а також групи французького відділу, хіміків систематично виконували по 1,5—2 норми. Приємно було всьому колективу університету чути слова подяки, які висловив секретар Іванівського РК комсомолу тов. Куценко на комсомольській конференції ОДУ. Сьогодні наш колектив знову виходить на трудову вахту. Партиком, партійні і комсомольські бюро факультетів повинні вміло організовувати роботу. Обов'язок кожного комуніста і комсомольця, кожної студентської групи включитись в соціалістичне змагання за виконання і перевиконання норм виробітку, розгорнути культурно- масову і агітаційну роботу серед трудівників села, поєднати зразкову працю з агітацією і пропагандою політики нашої партії, рішень червневого Пленуму ЦК КПРС і липневого Пленуму ЦК КП України.

Відкладемо не надовго підручники, друзі, вийдемо на колгоспні поля. На нас чекає врожай. Проявимо організованість, працьовитість, культуру!

Всю енергію наших сердець, всі сили наших невтомних молодих рук — на виконання поставленого завдання!

ПРОЛЕТАРІ ВСІХ КРАЇН, єДНАЙТЕСЯ!

За наукові КАДРИ

Орган парткому, ректорату, комітету ЛКСМУ та профкому Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова

№ 23 (759).

П'ятниця, 13 вересня 1963 р.

Ціна 2 коп.

БЕРЕЖИ ЧЕСТЬ СТУДЕНТА

Студенти нашого факультету охоплені радісним хвилюванням: ми їдемо на сільськогосподарчі роботи допомогти колгоспникам.

Шороку восени студенти вузів нашої країни виїжджають в колгоспи та радгоспи і подають цінну допомогу трудівникам села. В той же час вони проводять бесіди з колгоспниками, влаштовують концерти художньої самодіяльності. Такими і повинні бути радянські студенти, і ми будемо продовжувати ці славні традиції.

Ми повинні пам'ятати, що де б ми не були, ми завжди є представниками нашого університету. Треба берегти честь рідного вузу, берегти студентську честь.

Необхідно працювати сумілінно, без будь-яких порушень трудової дисципліни. Ми будемо трудитись так, щоб не заплямувати честь радянського студента, студента ОДУ.

В. КОЛІСНИК,
парторг II курсу механіко-
математичного факультету.

ЗВЕРНЕННЯ

ДО ВСІХ СТУДЕНТІВ ОДЕСЬКОГО
ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

Друзі! Сьогодні ми від'їжджаємо на лани Одеси для того, щоб подати дійову допомогу трудівникам села в збиранні врожаю.

У нашого університету є славні трудові традиції, які зміцніли протягом багатьох років навчання і праці. Студенти ОДУ завжди показували приклад сумлінного ставлення до праці на колгоспних ланах. Коли на червневому Пленумі ЦК КПРС йшла мова про трудове виховання радянської молоді, ми знали, що це стосується нас, бо не мислимо собі навчання без праці. На історичній постанові Пленуму нам хочеться відповісти хорошими ділами.

Ми, студенти хімічного факультету, закликаємо всіх студентів університету включитись в трудове змагання на колгоспних ланах за дострокове виконання свого завдання.

Справа честі кожного студента, кожної студентської групи показати зразок праці, високу культуру, взяти активну участь у громадському житті. Понесемо в село нашу працю, нашу пісню, наше дзвінче слово агітатора і пропагандиста справ партії.

За роботу, товариши! Допоможемо колгоспникам в їх благородній праці!

Студенти хімічного факультету ОДУ.

РАДЯНСЬКО-БОЛГАРСЬКА ДРУЖБА НЕПОРУШНА

7 вересня в Великому актовому залі університету відбулись урочисті збори трудящих міста, присвячені 19-м роковинам з дня перемоги болгарсько-радянських військ над німецьким фашизмом. Тут зібрались студенти і викладачі вузів, трудівники підприємств і установ міста, школярі і болгарські гості.

Лунають урочисті гімни Болгарської народної Республіки і Радянського Союзу.

Вечір відкриває заст. голови міськвиконкому т. Ісаєва і надає слово для доповіді ректору інженерно-будівельного інституту проф. Єременку — голові Одеського відділення товариства болгарсько-радянської дружби.

Національне свято дня перемоги 9-го вересня, яке щорічно відзначає болгарський народ, є також святом і для нас, радянських людей, — говорить проф. Єременок. Історична вереснева перемога є поворотним пунктом в житті братського болгарського народу.

Болгарія назавжди визволилася від капіталістичного рабства і керована Болгарською Комуністичною партією стала на шлях соціалістичного розвитку.

— Це стало можливим, — говорить далі доповідач, — тільки зав-

дяки перемозі Великої Жовтневої соціалістичної революції. Пророчі слова В. І. Леніна про те, що в майбутньому Союз соціалістичних країн буде збільшуватися і міцніти, навколо Радянської Росії будуть групуватися все нові країни — близьку підтвердилося історією.

Створена світова соціалістична система на чолі з Радянським Союзом.

Дружба болгарського і радянського народів скріплена кров'ю в боротьбі проти турецького іга, вона загартована в роки боротьби з німецьким фашизмом. Вона увіковічнена в цілому ряді пам'ятників військової доблесті болгарських і російських солдат.

Сьогодні такими пам'ятниками, — говорить доповідач, — є заводи і електростанції, які побудовані руками радянських спеціалістів. Дякуючи дружній, безкорисливій допомозі Радянського Союзу, Болгарія за короткий час перетворилася із відсталої аграрної країни в індустриально-аграрну державу.

Дружба з Радянським Союзом як сонце і повітря необхідні для всякої живої істоти — говорив не раз вождь болгарського народу Г. Димитров.

— Це стало можливим, — говорить далі доповідач, — тільки зав-

дяки перемозі Великої Жовтневої соціалістичної революції. Пророчі слова В. І. Леніна про те, що в майбутньому Союз соціалістичних країн буде збільшуватися і міцніти, навколо Радянської Росії будуть групуватися все нові країни — близьку підтвердилося історією.

Створена світова соціалістична система на чолі з Радянським Союзом.

Дружба болгарського і радянського народів скріплена кров'ю в боротьбі проти турецького іга, вона увіковічнена в цілому ряді пам'ятників військової доблесті болгарських і російських солдат.

Сьогодні такими пам'ятниками, — говорить доповідач, — є заводи і електростанції, які побудовані руками радянських спеціалістів. Дякуючи дружній, безкорисливій допомозі Радянського Союзу, Болгарія за короткий час перетворилася із відсталої аграрної країни в індустриально-аграрну державу.

Дружба з Радянським Союзом як сонце і повітря необхідні для всякої живої істоти — говорив не раз вождь болгарського народу Г. Димитров.

— Це стало можливим, — говорить далі доповідач, — тільки зав-

дяки перштівого об'єднання Чорноморськими портами Варною і Одесою. В Одесі вчилися і творили видатні болгарські поети-революціонери Х. Ботев, письменники Ів. Вазов, А. Константинов, один із перших марксистів Д. Благоев.

Від імені шкільної секції товариства радянсько-болгарської дружби виступає тов. А. М. Большой. Він розповідає про велику

роботу, яку провели школярі в справі зміцнення братської дружби.

— Почесним членом нашої секції є відомий радянський автоконструктор тов. Туполев і член ЦК БКП тов. Драгойчева, — говорить т. Большой. Недавно ми одержали лист від тов. Т. Живкова, який високо оцінив діяльність нашої секції і дав згоду стати почесним членом клубу. Ми ніколи не за-

будемо, як під час перебування у нас болгарських школярів вчителі, студенти, туристи і моряки, обнявшись з радянськими людьми, співали російські і болгарські пісні.

Про привітну гостинність, яку проявляють в Болгарії до радянських моряків, розповідає капітан теплоходу «Металург Бойков» тов. В. С. Гуржій.

На заключення відбувся концерт артистів Одеських театрів.

Е. ГОГУНСЬКИЙ

У ПАРТКОМІ

Партійний комітет університету вирішив на період роботи студентів в колгоспах та радгоспах Іванівського району запровадити в газеті «За наукові кадри» Дошку Пошани.

На Дошку Пошани будуть заноситись окремі студенти, студентські групи та курси, а також цілі факультети за кращі показники в роботі на ланах, трудові дисципліни та участі в громадському житті.

В КОЛГОСПІ!

В цьому році студенти I курсу хімічного факультету вперше переступили поріг університету. Цього року ми, як і всі студенти, поїдемо працювати в колгосп. Це перше випробування для першокурсників на ідеологічну і трудову стійкість.

Давайте, товариши, докладемо всіх зусиль, щоб достроково виконати план по збиранню врожаю, щоб зберегти бездоганну дисципліну і показати, на що здібні студенти хімічного факультету Одеського державного університету ім. Мечникова.

Д. КОСТИН,

студент I курсу хімфаку.

ОБОВ'ЯЗОК КОМУНІСТА—БУТИ ПОПЕРЕДУ

І М'Я комуніста зобов'язує...

Важко перерахувати все те, до чого зобов'язує право називатись комуністом, але головне в двох словах — бути попереду, а це значить бути заспівувачем у всіх справах, бути правофланговим...

Микола Скрипник піднявся на кафедру і розпочав свою звітну доповідь про роботу партійної групи. Його голос лунав спокійно і впевнено.

Колеги—четвертокурсники уважно слухали виступ свого парторга, і тільки по тому, як хмурились брови і по усмішці на устах, можна було судити про те, як реагують вони на критичні зауваження і похвалу.

Характеризуючи роботу партійної групи, Микола Скрипник говорить:— За звітний період проведено 9 разів збори, на яких обговорювались різноманітні питання: внутрішньо-організаційні, навчання, дисципліни, культурномасової роботи, пи-

тання праці і побуту, робота комсомольської і профсоюзної організації. Алё треба відзначити як недолік те, що ми мало проводили відкритих партійних зборів, на яких комсомольці могли б навчитись в нас принципіальним рішенням з тих чи інших питань.

З гордістю говорить парторг про кращих комсомольців-активістів: І. Проценко, М. Чумака, які одноголосно були прийняті на партійних зборах кандидатами в члени КПРС.

— Кожний комуніст, — продовжує М. Скрипник, — повинен гордитись тим, що він рекомендував справжньою людину в ряди нашої партії.

Дуже докладно зупиняється діловод на питаннях академічної успішності. — Не можна сказати, що I семестр був легким, однак, зимовою сесію ми склали успішно: 17 чоловік отримали відмінні оцінки. Друга половина курсу, якщо не рахувати 3—4-х незадовіль-

них оцінок, закінчила сесію з добрими оцінками.

Зовсім по-іншому пройшла літня сесія, результати якої були плачевними. Ті, що тт. В. Зубрій, В. Касевич, І. Фурманова, В. Лещук, І. Стеблюк не склали іспити — провіна і нашої парторганізації, адже обов'язок, що прийняв курс, — боротись за право

жуве парторг, — тепер всі ці товариши академзаборгованість ліквідували.

З великим напруженням, як кажуть, по-комуністичному, добросовісно готувались і успішно склали іспити студенти-комуністи: А. Рубан, М. Ізвеков, К. Савицький, І. Проценко, М. Чумак та інші.

Ці товариши розуміють, що обов'язок комуніста — бути попереду. Тов. М. Скрипник вказав на те, що студенти В. Кіторага, В. Онищук, Б. Степанов дуже часто пропускали лекції без поважних причин і говорить про ті заходи боротьби з прогульниками, які були вжиті до недбайливих студен-

тів.

Скрипник зупиняється на тих завданнях, які стоять перед партією і курсом в цьому семестрі.

В обговоренні доповіді взяли участь всі комуністи курсу.

В своєму виступі І. Проценко підкреслив, що на його погляд, партія недостатньо критикувала відсточних комуністів В. Касевича і В. Зубрія. Комуніст М. Ізвеков не погодився з думкою І. Проценка. Він розповів про ті зуспілля, які проявили всі комуністи групи для того, щоб В. Зубрій суміліно поставився до навчання, а В. Касевич виправив свою поведінку.

Про допомогу партії комсомольській організації говорив у своєму виступі М. Чумак. Він розповів про роботу редколегії «Бойового листка» і підкреслив, що не всі члени редколегії добросовісно поставились до своїх обов'язків, зокрема Е. Смішко. Е. Смішко часто не з'являвся на комсомольські збори, пропускав політінформації.

А. Рубан підкреслив, що в доповіді не була наголошена увага на змаганні між курсами за право називатись передовим по вихованню активних будівників комуністично-го суспільства. В обговоренні доповіді взяли участь тт. Г. Цветковський, В. Зубрій, К. Савицький.

В кінці зборів відбулись вибори парторга курсу.

Парторгом IV курсу по одностайному рішенню комуністів був знову обраний тов. М. Скрипник.

О. СЕМЕРІН

КОРОТКО

Цікава політінформація, присвячена роботі червневого Пленуму ЦК КПРС, відбулась у історіків. Перед студентами виступив завкафедрою історії КПРС професор І. В. Ганевич, який висвітлив хід роботи Пленуму та завдання, які були ним поставлені.

Другу половину свого виступу І. В. Ганевич присвятив критиці шкідливої політики керівників Комуністичної партії Китаю.

РЕПОРТАЖ

називався передовим по вихован-

ню будівника комуністичного суспільства — з нас ніхто не знімав. Одна справа, якщо студент одержав погану оцінку з-за хвороби, а зовсім інша, якщо виною цього лінощі, як це трапилось з комуністом В. Зубрієм, який довгий час не міг здати заліку з іноземної мови в I семестрі і одержав погану оцінку з політекономії під час літньої сесії.

— На велику радість, — продов-

вентузізмом відноситься до свого додоручення. Зовсім не випадково стінні газети і бойові листки зайняли I місце на факультетському огляді стінної преси, який проводився на честь Дня преси. Редколегія нагороджена грамотою.

Великий розділ своєї доповіді тов. М. Скрипник присвятив роботі КСМ організації і партії курсу. Він відзначив, що багато міроприємств, які проводило комсомольське бюро і партія, привертали інтерес не тільки студентів курсу, а і студентів всього факультету, які ставали загальнофакультетськими. Секретарів бюро ЛКСМУ курсу т. І. Проценку було зроблено ряд критичних зауважень.

Діловод зупинився на питанні про участь студентів у наукових гуртках. Майже всі студенти курсу беруть участь в наукових гуртках. Багато з них взяло участь у міжвузівських конференціях. Серед них тт. К. Савицький, А. Рубан, Л. Готовський та інші.

СВЯТО ПЕРШОКУРСНИКІВ

З колгоспних ланів, військових підрозділів і бригад комуністичної праці прийшла молодь з різних кутків нашої країни. Це люди різної вдачі, різних біографій. Але всіх, як і цих трох, про яких ми розповіли, об'єднує одно — любов до своєї професії, бажання оволодіти нею для того, щоб стати добрым вихователем і вірним порадником для підростаючої зміни.

У кожного юнака дзвенить в серці слово поезії і краси. М. ПАЛІЕНКО, студент I курсу філологічного факультету.

Бині її панно з образом Ілліча. На трибуну піднімається професор Д. Г. Елькін. Він говорить з молодечим завзяттям, переконливо. В залі панує глибока тиші, всіх захоплює пристрасна промова Д. Г. Елькіна. Професор розповів про труднощі, які чекають попереду, закликав бути скромними, всебічно освіченими.

— Щоб досягти успіхів в науці, треба себе повністю віддати любимій справі, — сказав Давид Генріхович. На закінчення виступу Д. Г. Елькін привітав присутніх з вступом до університету, з початком навчання і побажав успіхів в житті. В залі знімається буря овацій. Слова професора запали в душу кожного.

Про життя і традиції універси-

тету розповіли заступник секретаря КСМ університету В. Балан і голова правління студклубу Е. Чечельницький. З вітальним словом до присутніх звернулася студентка першого курсу біологічного факультету Ала Козлова. Урочиста частина закінчилась концертом учасників художньої самодіяльності університету.

Свято в розпалі. Всі запрошуються до танців. Дівчата почивають себе ще несміливо, проте хлопці—вільніше. Усміхнені і щасливі, танцюють студенти. За вечір познайомились, подружилися. Це — пропісник великої студентської дружби. Вечір першокурсників закінчився, але він надовго залишився в серці кожного.

НАШ КОР

НАМ СПОДОБАЛОСЬ

Розпочалось все з об'яви. Всі першокурсники з нетерпінням чекали цього вечора. Адже цей вечір — перший вступ в велику дружину студентську сім'ю. А життя в цій сім'ї цікаве! Дуже цікаве!

І це відчули першокурсники на їх першому вечорі.

Нас зхвилювали теплі слова нашого в недалекому майбутньому вчителя і старшого порадника професора Д. Г. Елькіна. Цікавим був виступ заст. секретаря комітету ЛКСМУ В. Балана.

В кінці своєї промови тов. Балан сказав:

— Активно, товариши, вступайте в наш великий колектив, почуйте себе повнокровними його членами.

Після офіційної частини відбувся концерт. Першокурсники і всі, хто побував на цьому вечорі, вийшли з хорошим настроєм і незабутнім враженням.

В. ШКЛЯР, ст. I курсу філфаку.

ПЕРШЕ ЗНАЙОМСТВО

На хімічний факультет прийшло хороше поповнення. Тут і випускники школ, і люди з виробничим стажем, і юнаки після армії, але всі, хто любить хімію.

Серед них член бригади комуністичної праці — пресувальник фармзаводу Д. Костін (за цільовим напрямленням), лаборант О. Боровик, переможець хімічної олімпіади А. Базилевський (він працював в гуртку кафедри органічної хімії), відповідь якого була на іспиті з хімії блискучою, С. Каєсьянов, Т. Матяш, Е. Барчук, які слухали лекції в університеті і працювали в гуртках.

На перший курс прийшли хороши спортсмени: Т. Коваленко (II розряд з баскетболу), Чихічин (II розряд з вільної боротьби) та багато інших: С. Якубінський, Т.

Подліпна, В. Тихонов, якого обрали старостою курсу, Л. Семенова — комсорг курсу. Всі вони активно включились в громадську роботу факультету. На I курсі майже половина — медалісти. Можна надіятись, що цей курс буде кращим на факультеті. Суміліно працювали першокурсники при підготовці факультету до нового учного року.

На кафедрі органічної хімії з відчіністю відзвіваються про роботу І. Коломіїчевої, І. Торшагіної, та інших.

Багато студентів вже обрали профіль, за яким будуть вчитись: Л. Альошкіна, В. Моргуненко, Л. Нестеренко, мріють бути педагогами, А. Андрусяк — полімерщиком, В. Тихонов, Т. Курбушко — органіками.

Від всього серця студенти-старшокурсники бажають новому повному вінчанням всього найкращого.

С. ЄГОРОВА.

“ЗА НАУКОВІ КАДРИ”

СТОР. 2. 13 ВЕРЕСНЯ 1963 р.

ПЕРША АРХЕОЛОГІЧНА

ЗАКІНЧИЛОСЬ студентське свято — літня екзаменаційна сесія. Всі стали дорослішими, перейшли на старший курс. Починаються практики. У істориків-першокурсників (зарах вони вже другокурсники) теж є практика. Цікава і романтична, вона називається археологічною.

12 липня молоді практиканти зібралися на організаційні збори. Керівник археологічної практики Мойсей Сергійович Синицин розповів про завдання і мету практики, про умови життя і роботи, потім грунтово відповів на всі запитання. А їх було багато! Адже табір знаходиться в полі і доведе-

ться жити в палатах, самим куховарити і діставати продукти, організовувати свій вільний час. Ділові запитання народжували нові, жарти викликали загальний сміх.

Тут же була обрана господарська комісія, вона повинна займатись питаннями постачання і харчування. В комісію ввійшли Михайло Згурський, Діна Тур і Олександр Бойко. Цим товаришам можна доручити відповідальну справу. Коротенькі збори закінчились, а обрана госпкомісія одержала конкретні завдання. Завтра виїжджаємо: часу — мало, турбот — багато. 13 липня на 5-ту годину

вечора всі студенти були вже на місці призначення.

Наш табір розташувався на березі Дністровського лиману, за 50 км на південний від Одеси там, де широкі степи причорномор'я підступають до шосе Овідіополь—Кароліно-Бугаз, поступово переходять в пологі схили, а потім

ведуться розкопки. Наше містечко розкинулось перед міською кріпосною стіною, де колись сходились дві дороги, які вели в місто. Палатки струнко вишикувались в два ряди. В першому ряді палатки для керівників практики і господарська, а в другому — серед студентських палаток — справжня лабораторія, де обробляються цінні знахідки.

Після міського шуму, людської суєти, архітектурного нагромадження каміння, нове поселення здалося тихим раем.

Практика почалася з екскурсії до Білгород-Дністровського, де оглянули історико-архітектурний пам'ятник XIII ст. фортецю Акерман і розкопки античної Тіри, які проводить Одеський державний археологічний музей (ОДАМ). Збудована генуезцями, ця фортеця була неприступною майже два століття. Вигляд у фортеці гнітучий і похмурий. Стіни фортеці досягають висоти 4—9 м, товщина 2,5—4 м, в окремих місцях до 6 м. На стінах 26 башт. Частина їх раз зруйнована. В баштах є амбразури (виражуючись сучасною мовою) для гармат.

В стінах хмурі амбразури для рушниць: назовні вузькі, всередині розширяються подібно піраміді. Це дає можливість спостерігати значний простір перед фортецею і обстрілювати його. Штурмуючим неслідко влучити в таку амбразуру, бо вона збудована в стіні ще й під кутом. Середньовічні будівничі були не такими вже простаками, як інколи нам розповідають. Цікаві самі башти. Це, власне, споруди з камінних глиб без приміщення всередині. Лише

вузький, тісний і низький, коридор закінчується отвором для гармат. В такий коридор ставили гармату і гармати були майже гарантовані від куль ворога. Така фортеця була для ворога майже неприступною.

В XV ст. зміцніла Турецька імперія, яка розширювала свої владиння за рахунок сусідів. Турецьку вабила багата Україна, а тому раніше треба було підкорити собі придністровські землі. А щоб володіти придністров'ям, треба захопити фортецю Акерман. І ось в 1484 році турецький султан захарій Балзет II зібрав 300-тисячну армію, покликав на допомогу 50 тисяч кримських татар і почав штурм фортеці. 16 літ ревли осадні гармати, лязгали рушниці, і турки, мов саранча, лізли на стіни. По трупах своїх же бійців турки вилазили на стіни і з величезними втратами заволоділи фортецею. Панування одних завоювалось кров'ю тисяч. З того часу починається панування турків в нашому краї, яке тягнулось, майже три століття. Лише за часів Катерини II ці землі були повернені Росії.

Такі історичні обставини сприяли тому, що фортеця Акерман пережила по суті одну навалу турків і не зазнала нищівного руйнування. Таких пам'ятників історії в нашому краї небагато. Але і він зберігається неналежним чином. Вся територія поросла бур'яном, кріпосний рів місцеві жителі засипають сміттям, замість стежка бабуся продає насіння екскурсантам, яких тут буває багато.

Фортеця, яка вистояла не один штурм, може розповісти багато і нам, і прийдешнім поколінням. Але час руйнує славний пам'ятник, геройчу фортецю. Ні місцеві, ні краєві, ні республіканські органи не вживають заходів по врятуван-

ню німого свідка історії — фортеці Акерман.

Потім оглянули розкопки Тіри. Це місто-поліс було засноване виходцями із Мілета в VI ст. до н. е. Розкопки відкрили середньовічні будівлі 13—14 ст. знайдено також черепища з клеймами, і встановлено, що тут стояли римські війська. Тіра чекає на розкопки, які ще дадуть багатий матеріал. Сьогоднішні відомості про Тіру ще недостатні. На швидкому катері повернулися ми в Роксолані, в своє містечко.

Ввечері того ж дня ми встановили шток для прапора і відбулась розмова про розкопки.

В VI—V ст. до н. е. стародавні греки вперше на березі Дністровського лиману заснували своє поселення. Воно було невеликим і мирним, поселенці займались ремеслом і вели торгівлю з місцевим населенням, яке «батько історії» Геродот називає тіритами (по ріці Тіра, як у ті часи називали Дністер). Крім цього (нашого) поселення були і інші міста. Ось їх назви: Ніконій, Оріус, Фіска. Наше городище називалось одною з трьох назв, але її встановити до цього часу не можна. Два інших античних міста поглинув лиман. Колоністи не втрачали зв'язків з метрополією. Місто швидко росло. З півночі і півдня його захищає глибокий кріпосний рів, зі сходу місто захищає оборонна стіна з баштами. В ній були міські ворота. Західний берег був пологим. Вважають, що з боку лиману була пристань. На схід від міста був некрополь.

В V—IV ст. до н. е. місто досягає найвищої могутності і розквіту. З кінця IV ст. до н. е. місто зазнає страшного розгрому. Певно, зміцнілі колоністи поводились жорстоко з місцевим населенням.

Так завжди буває: економічно сильні диктують свою волю залежним від них. Отож місцеве населення не змогло терпіти насилия пришельців, повстало, зруйнувало і спалило їх гніздо. А можливо кочівників привабило багате місто і вони захопили і пограбували його, а покидаючи спалили. Кочівники завжди стоять на нижчому культурному рівні, ніж осіле населення.

Навіть по розкопках важко простижити життя в місті в цей період. Лише в I ст. до н. е.—I ст. н. е. тут спостерігається пожвавлення. Та булої могутності це місто ніколи досягти уже не могло. В II—III ст. н. е. життя в цьому місті майже припиняється. Покинуте місто руйнує час. Кріпосні рови обвалиються. Зараз це просто яри і лише око археолога може помітити в них колишні оборонні споруди. Пройшло майже півтори тисячі літ і античне місто зникло під землею, а люди, які поселилися в цих краях після численних потрясінь історії, не могли навіть догадуватись, що на березі лиману було колись квітуче місто. Змінювалося життя.

(Продовження на 4 стор.)

З ПЕРШИХ ЛЕКЦІЙ

ПЕРШІ лекції в університеті... Сотні юнаків і дівчат чекали з нетерпінням часу, коли дзвінок оповістить про початок занять і коли вони як повноправні студенти заповнять університетські аудиторії.

Про що вони почують з уст вчених і викладачів на перших лекціях? Яким буде початок того нелегкого п'ятирічного шляху оволодівання науками з обраної спеціальності, право на яке кожному з них довелось виборювати на конкурсних іспитах?

Зважаючи на особливу відповідальність перших лекцій для нового поповнення, деканати факультетів повинні будувати розклад так, щоб першокурсники почули найдосвідченіших вчених, висококваліфікованих спеціалістів і майстерних лекторів.

Саме так було цього року у філології.

Актовий зал філологічного факультету 2 вересня о 9 годині ранку заповнили 150 першокурсників українського та російського відділення.

На першу лекцію прийшов до них доцент кафедри української літератури, автор багатьох літературознавчих праць А. В. Недзвідський, який привітав нове поповнення студентів філологів, широ

зажав їм успіхів у навчанні,

особистого щастя, а тоді з влас-

тисливим йому піднесенням, значим

голосом, що долітав в усі кутки

залу, прочитав цікаву лекцію на

тему «З історії літературної Оде-

си».

Протягом двох годин, як зачаровані, першокурсники то переносились думкою за лектором у 20-ті роки минулого віку, коли небрукованими ще в ті часи вулицями Одеси ходив Пушкін; то уявляли в тій же Одесі другого великого поета слов'янства Адама Міцкевича, що мав навіть читати в Новоросійському університеті лекції, але, проживши тут біля 7 місяців, виїхав до Криму; то раділи і гордились з того, що з Одесою підтримував листовно зв'язкі безсмертний Шевченко в найтяжчі роки заслання, коли навіть колишні друзі відцурвались від нього; звідси надсиались Шевченкові книги, тут, в Одесі, продавались його картини (до речі, безслідно втрачені і невідомі досі).

Багато уваги було приділено в лекції діячам української джовтневої культури — композиторів, авторів музики славнозвісних «Вечорниць» і перекладачів П. Нішинському, бібліографу М. Комарову, українським класикам М. Коцюбинському і Лесі Українці, в життій діяльності яких певну роль відіграво наше південне місто.

Та Одеса в минулому була визначним центром науки і культури й для інших народів. Тут виникли видатні болгарські класики Іван Вазов і Христо Ботев; в Одесі жив класик румунської літератури М. Емінеску, бували класики єврейської літератури — Менделе Мойхер Сфорім і Шолом-Алейхем...

З Одесою зв'язаний життєвий і творчий шлях незабутнього Горького, що юнаком працював тут у порту. Тут проживали також відомі російські письменники О. Купрін, І. Бунін...

Багата славнім іменами літераторів радянська Одеса. З неслабним інтересом слухали студенти другу половину лекції, в якій було для них також багато відкритий. Далеко не всі, наприклад, знали про те, що в Одесі, в редакції газети «Моряк» два роки працював К. Паустовський, що тут в перші роки після революції почав працювати літгуртом «Потоки», на заняття якого пішки (трамвай тоді ще не ходили!) з різних районів міста приходили на Степову вулицю (нині вул. Мізікевича) обдаровані люди трудового гарпу. Душою «Потоків» був Едуард Багрицький, тут читав свої твори студент медінституту, згодом видатний український радянський прозаїк і драматург І. Микитенко. Мало відомий сучасному молодому поколінню драматург Микола Куліш, що передчасно загинув в період культу особи Сталіна, також починав свою творчу діяльність в Одесі.

В 30-і роки в Одесі визрів талант гумориста і сатирика Степана Олійника. Тоді ж в нашому місті працювали Мечислав Гаско, Володимир Гадзінський, Петро Педа. З російських радянських письменників в Одесі розпочинали свій літературний шлях Ільф і Петров, В. Катаєв, В. Інбер, С. Кірсанов, М. Алігер, В. Азаров, Ю. Олеша, З. Шишова, А. Адаліс, Марк Тарновський і багато інших.

На завершення цікавого огляду історії літературної Одеси доц. А. В. Недзвідський коротко охарактеризував сучасні письменницькі сили Одеси, назвав членів спілки письменників, що починали свій шлях в студії університету.

Ця лекція була справді незвичайною святково-урочистою. Вона була захопила філологів до глибокого оволодіння своєю специальністю.

* * *

В перший же день занять першокурсники українського відділу приступили до вивчення спеціальних наук. Вступну лекцію з курсу «Основи літературознавства» про-

НОТАТКИ З ПРАКТИКИ

з багатометрової висоти обираються в лінії води Дністровського лиману. Лише за 50 років (1910—1960 рр.) лиман назавжди поглинув 35 метрів городища, де

читав завідуючий кафедрою української літератури доц. Г. А. Вязовський.

Враховуючи те, що перед ним вчораши випускники середніх шкіл, або вчораши робітники і колгоспники, доцент Г. А. Вязовський чітко і дещо в уповільненому темпі формулює найважливіші положення лекції.

І без будь-якого нервування, спокійно і зосереджено записують студенти фразу за фразою, думку за думкою. З'являються перші сторінки студентських конспектів...

Якщо лекція з історії літератури Одеси була романтично-емоційною, то тут, слухаючи вступні відомості з курсу літературознавства, студенти зробили перші кроки в університетську філологічну науку.

Перекопливо, з науковою аргументацією, схарактеризовано було роль художньої літератури в не-приміреній борот

ЛІТНІ ЗУСТРІЧІ ЛІТЕРАТУРОЗНАВЦІВ

ПУШКІН

В ЖЕ вдесяте зібрались на свою об'єднану конференцію пушкінознавці Півдня наприкінці червня місяця нинішнього року. Починаючи з 1954 року, ці конференції спільними силами проводять Пушкінська комісія Одеського Будинку вчених та Пушкінська комісія Інституту мови й літератури Академії наук Молдавської РСР — поперемінно в Одесі та Кишиневі. Цього року відкриття конференції відбулось в актовому залі філологічного факультету Одеського університету.

Ці конференції, як підкреслив у вступному слові, відкриваючи вроčисте перше засідання, доцент А. В. Недзвідський, давно вийшли за межі Одеси та Кишинів і притягають широке коло літературознавців Півдня, а також Москви, Ленінграда та інших міст. Він вказав також, що в роботі конференції чільне місце поруч з студіюванням південного періоду життя і творчості поета посіло вивчення зв'язків української і молдавської культури з творчістю Пушкіна.

Учасники конференцій вітали численних гостей, що приїхали на цю зустріч пушкінознавців, зокрема члена-кореспондента Академії наук СРСР професора Д. Д. Благого та нашого земляка — професора, доктора філологічних наук Л. П. Гросмана, які вже виступали на попередніх конференціях і, зацікавлені їх роботою, прибули тепер знов узяти участь в обговоренні важливих питань пушкінознавства.

Прямо з аеродрому на конференцію прибуває з Ленінграда академік М. П. Алексеєв. Понад тридцять років тому залишив він Одесу, де вперше в 20-х роках розгорнулась його наукова діяльність і де він був організатором, душою Пушкінської комісії першого скликання. З вітанням до гостя звертається доцент З. А. Бабайцева, яка співробітничала з ним ще тоді в Пушкінській комісії.

Вперше літературознавці Одеси приймають на своїх конференціях таких авторитетних гостей!

Слово для доповіді на тему «Роман «Євгеній Онегін» в колі великих творів світової літератури» надається Д. Д. Благому (Москва). Його доповідь, багату на нові спостереження й глибокі узагальнення, всі слухають з великим інтересом.

Оскільки в цьому році минуло 140 років від часу приїзду Пушкіна до нашого міста, друга доповідь на вроčистому засіданні, виголошена доцентом З. А. Бабайцевою (Одеса), присвячена темі «Одеський рік в житті Пушкіна».

Наступного дня в Будинку вчених почались секційні засідання.

На конференції працювало п'ять секцій.

На секції творчості письменника зачитано було доповідь «Логіка стилю в творчості Пушкіна» професора, доктора філологічних наук О. В. Чичеріна (Львів), який не міг приїхати в цей час до Одеси. Далі виступили з доповідями А. А. Грін (Одеса) — «К. С. Станіславський і театральна спадщина Пушкіна», І. А. Сорока (Киши-

нів) — «Бессараїя в творчості Пушкіна» та кандидат істор. наук Л. М. Оганян (Кишинів) — «Загадковий малюнок у «Кишинівському зошиті» Пушкіна».

Змістовою була робота секції літературних зв'язків, яка двічі збиралась на свої засідання. Перше з них було зв'язане з літературою XIX століття. Про реалістичні традиції Пушкіна-прозаїка в повістях Л. Толстого 50-х років XIX століття говорила кандидат філологічних наук І. Е. Гриньова (Тула). Українські літературні зв'язки були висвітлені в доповіді доцента Є. М. Черницького (Дрогобич) «Леся Українка і Пушкін» та в повідомленні доцента О. Т. Кричевого (Чернівці) про ново знайдені ним матеріали щодо інтересу Ольги Кобилянської та дружнього її кола до Пушкінської творчості. В світ молдавської літератури ввела слухачів доповідь кандидата філолог. наук В. П. Кобріча (Кишинів) «В. Александри і Пушкін».

Наступне засідання секції було присвячене інке радянській літературі. Про розробку теми «зайвої людини» у Пушкіна і Горького доповідала доцент Л. М. Чепурнова (Кишинів). З доповідю про «пушкінське» у вірші Олександра Твардовського виступив територіально найдальший гость, який приїхав на конференцію аж з Кірова — доцент І. А. Мохирев. Доповідь «Іван Микитенко про Пушкіна» зробила молодий одеський літературознавець С. В. Григор'єва-Березюк.

Роботу секції перекладів розпочато було доповідю Є. М. Присовського (Одеса) — «Переклади «Скупого рицаря» українською мовою». Далі виступали кишинівські товариші на теми: «Пушкін в молдавських перекладах Н. Костенка» — С. Г. Пинзар, «Маленький трагедії в німецьких перекладах» — І. М. Царік та «Німецький переклад «Пикової дами» — К. Ф. Некрасова.

На всіх секціях відбулось жваве обговорення заслуханих доповідей.

Одне засідання конференції відбулось у пушкінському філіалі історико-краєзнавчого музею — в будинку по Пушкінській, 13, де жив колись поет. Тут з доповідю «Книга в Одесі пушкінської доби» виступив професор, доктор історичних наук С. Я. Боровий (Одеса), а з повідомленнями про одеських і кишинівських знайомих Пушкіна — Н. К. Сопрун-Острівська (Одеса), Г. Ф. Богач (Кишинів) та Л. І. Волковська (Кишинів).

Після закінчення цього засідання, що припало на неділю в день, учасники конференції попрямували на Приморський бульвар, де поклали квіти до пам'ятника Пушкіну. Потім приїжджі товариші побували на екскурсії в одеських катакомбах.

На заключному засіданні в Будинку вчених першим з цікавою доповідю «Алеко і Раскольников» виступив професор, доктор філол. наук Л. П. Гросман. Одеський музикознавець Р. М. Розенберг свою доповідь «Музика пушкінської доби» супроводила власними ілюстраціями на роялі. Наприкінці засідання з великою промовою про нерозв'язані ще завдання радянського пушкінознавства виступив академік М. П. Алексеєв (Ленін-

град), а голова Пушкінської комісії доц. З. А. Бабайцева підsumувала роботу конференції, що за свідчила дальше поглиблення роботи пушкінознавців Півдня.

* *

МАЯКОВСЬКИЙ

ЯКЩО пушкінознавці збирались цього року вже вдесяте на свою конференцію, то інша громадсько-наукова організація, що теж багато років працює при Одеському Будинку вчених — науково-дослідна група по вивченю творчості В. В. Маяковського — вперше провела наукову конференцію з питань творчості Маяковського.

На секції літературного оточення були заслухані доповіді Е. Я. Немировської «Маяковський і Блок» та А. А. Гріна «Маяковський і Мейерхольд». Після засідання цієї секції демонструвався в літньому садку Будинку вчених художній фільм «Они знали Маяковського».

Жваве обговорення питань викладання творчості Маяковського в середній школі відбулось на засіданні шкільно-методичної секції. Тут заслухано доповіді доцента Ф. Л. Гольдіна (Одеса) — «Маяковський в школі», вчительки Л. П. Козак-Семенової (Донецька область) — «Вивчення поеми «Хорошо!» в XI класі» та вчительки С. Д. Мороз-Трішкиної (Керч) — «Виховання радянського патротизму при вивченні творчості Маяковського в XI класі». З особливим інтересом був заслуханий ви-

стup С. Д. Мороз-Трішкиної (викованки Одеського університету), пройнятій глибокою тривогою з приводу засушування й формалізму при вивчені Маяковського та взагалі літератури в багатьох школах. Цікаво розповіла вона про свій досвід роботи.

Робота конференції була підsumована на заключному засіданні. На цьому ж засіданні доцент А. В. Недзвідський за дорученням авторського колективу розповів про підготовлену групою по вивченю творчості Маяковського збірку статей «Маяковський в Одесі», яку має видати Одеське книжкове видавництво.

* *

УСПІШНА робота обох конференцій, присвячених Пушкіну і Маяковському, наочно ствердила, які широкі можливості для розгортання наукової діяльності на громадських засадах є у нас в країні, зокрема в галузі гуманітарних наук. Варт нагадати, що праці попередніх пушкінських конференцій видані вже двома величним томами під назвою «Пушкин на Югі» (Кишинів, 1958 та 1961), а група по вивченню творчості Маяковського випустила в київському видавництві «Радянський письменник» збірку статей «Маяковський і Україна», а в Одесі є одну збірочку — «Маяковський в країнах народної демократії». Готовуються до видання і дальші праці.

ПЕРША АРХЕОЛОГІЧНА

(Продовження. Початок — на 3 стор.)

На відкритті конференції було заслухано доповідь керівника групи — доцента А. В. Недзвідського «Традиції Маяковського та боротьба за високу ідейність радянської літератури». Як сказав доцент, ці традиції і зараз б'ють по всіх тих, хто хотів звести нашу поезію, нашу літературу на манівці дрібних, індивідуалістичних тем, відмовитись від героїків, пафосу, патетики в художній творчості, піти на вищчку до зарубіжного за- непадницького мистецтва.

На цьому ж першому засіданні з цікавими спогадами про організацію ним виступів Маяковського в Одесі в 1928 році та свої зустрічі з поетом виступив нинішній працівник одеської кіностудії Я. О. Богачинський. Свої вірші прочитали молоді поети, твори Маяковського — артист О. Я. Ізикович.

На секції творчості поета виступили з доповідями: доцент Є. М. Черницький (Дрогобич) — «Принцип партійності в образній стрічі з поетом виступив нинішній по-варварському руйнував пам'ятник історії. Пізніше Я. О. Богачинський. Свої вірші прочитали молоді поети, твори Маяковського — артист О. Я. Ізикович.

На секції творчості поета виступили з доповідями: доцент Є. М. Черницький (Дрогобич) — «Принцип партійності в образній стрічі з поетом виступив нинішній по-варварському руйнував пам'ятник історії. Пізніше Я. О. Богачинський. Свої вірші прочитали молоді поети, твори Маяковського — артист О. Я. Ізикович.

В кінці XIX ст. на південь від античного міста виникло село Бузинів, володарем якого був по-міщик Малаховський, прихильник античності. Якось він вичитав, що на сході колись жили племена роксоланів. Тому він так і назавв свое село, а в народі цю назував свою племінність. На городищі поміщик завів виноградники. При городінських роботах наткнувся на стіни колишніх будівель. Камінь був хороший, і Малаховський наказав викопувати його для своїх потреб. Так прихильник античності по-варварському руйнував пам'ятник історії. Пізніше Я. О. Богачинський. Свої вірші прочитали молоді поети, твори Маяковського — артист О. Я. Ізикович.

На секції творчості поета виступили з доповідями: доцент Є. М. Черницький (Дрогобич) — «Принцип партійності в образній стрічі з поетом виступив нинішній по-варварському руйнував пам'ятник історії. Пізніше Я. О. Богачинський. Свої вірші прочитали молоді поети, твори Маяковського — артист О. Я. Ізикович.

На секції творчості поета виступили з доповідями: доцент Є. М. Черницький (Дрогобич) — «Принцип партійності в образній стрічі з поетом виступив нинішній по-варварському руйнував пам'ятник історії. Пізніше Я. О. Богачинський. Свої вірші прочитали молоді поети, твори Маяковського — артист О. Я. Ізикович.

На секції творчості поета виступили з доповідями: доцент Є. М. Черницький (Дрогобич) — «Принцип партійності в образній стрічі з поетом виступив нинішній по-варварському руйнував пам'ятник історії. Пізніше Я. О. Богачинський. Свої вірші прочитали молоді поети, твори Маяковського — артист О. Я. Ізикович.

На секції творчості поета виступили з доповідями: доцент Є. М. Черницький (Дрогобич) — «Принцип партійності в образній стрічі з поетом виступив нинішній по-варварському руйнував пам'ятник історії. Пізніше Я. О. Богачинський. Свої вірші прочитали молоді поети, твори Маяковського — артист О. Я. Ізикович.

На секції творчості поета виступили з доповідями: доцент Є. М. Черницький (Дрогобич) — «Принцип партійності в образній стрічі з поетом виступив нинішній по-варварському руйнував пам'ятник історії. Пізніше Я. О. Богачинський. Свої вірші прочитали молоді поети, твори Маяковського — артист О. Я. Ізикович.

А. МИКІТЕНКО,
студент II курсу істфаку.

(Далі буде).

Т. в. о. редактора
Е. ГОГУНСЬКИЙ.

“ЗА НАУКОВІ КАДРИ”

СТОР. 4. 13 ВЕРЕСНЯ 1963 р.

«За науочные кадры», орган парткома, ректората, комітета ЛКСМУ и профкома

Одесского государственного университета им. И. И. Мечникова, гор. Одесса.

БР 04309.

Адреса редакції: Одеса, вул. Шепкіна, 12. К. 4. Друкарня ОДУ ім. І. І. Мечникова.

Зам. 1462—1000.